

Titel: Kapitel XIII.

Citation: "Kapitel XIII.", i *Proceskommissionen af 1892. Offentliggjort 1899*. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/text/jura-texts-r04-shoot-chptrd1e23690.pdf> (tilgået 06. maj 2024)

Anvendt udgave: Proceskommissionen af 1892. Offentliggjort 1899

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Kapitel XIII.

Beslaglæggelse.

Om Reglerne i dette og det følgende Kapitel (Ransagning) gælder, at de vel i Formen afvige en Del fra de tilsvarende Bestemmelser i det tidligere førstags 2det Afsnits 1ste Kapitel, men at de i Realiteten væsentlig bæres af de samme Betragtninger som dette, og det endog i så høj Grad, at det ved nærmere Betragtning vil findes, at næsten hver eneste Regel i de nævnte to Kapitler har sit bestemte Forbillede i det tidligere førstags.

øjemedet med Omarbejdelsen har været at opnå større Overstuelighed i Ordningen og større Simpelhed i udtryksmåden, og dels derved, dels ved at opgive enkelte Distinktioner og Betingelser, der kun vilde blive Distinktioner og Betingelser på Papiret, at lægge Reglerne noget bedre til Rette for den praktiske Brug. Det må i så Henseende erindres, at der her er Tale om straffeprocessuelle Magtmidler, om hvilke der bliver Spørgsmål på et Tidspunkt, hvor man i Reglen endnu befinder sig på Formodningernes Stadium og derfor ofte må handle efter et mere eller mindre usikkert skøn. og om hvilke der derhos som oftest må tages Beslutning uden lang forudgående Overvejelse og Undersøgelse. Som en følge heraf bor disse

Regler gives med så brede Linier, at de kunne indeholde en virkelig Vejledning for det hurtige praktiske skøn, og i Forbindelse dermed kunne sætte virkelige og ikke blot nominelle Skranker for mulige Tilbøjeligheder til Misbrug. Hensynsløshed eller Overdrivelser. — Med Hensyn til Hovedindholdet af Kapitel XIII., hvis Overskrift „Beslaglæggelse" ikke er udtømmende. men hentet fra den mest fremtrædende Del af Indholdet, skal i Korthed følgende bemærkes: Det Offentlige må under en Straffepoces have Ret til at komme i Besiddelse af følgende 3 Grupper af Ting:

- 1) Ting, der antages at være af Betydning som Bevismidler:
- 2) Ting, som antages at burde konfiskeres;
- 3) Ting, som ved Forbrydelsen ere fravendte Nogen, af hvem de kunne kræves tilbage.

Forsåvidt man nu veed, hvor Ting af disse Arter befinde sig. og har faktisk Adgang til dem. vil der, som Erfaringen tilstrækkelig viser, i Reglen ikke behøves nogen særlig straffeprocessuel Akt som Grundlag for at tage dem i Besiddelse. I Reglen vil nemlig Forholdet være det, at enten Ingen gør Fordring på dem (f. Eks. naar man på Gerningsstedet finder de til udførelsen brugte Redskaber, hvis Ejer er ukendt), eller at vedkommende Ejer udtrykkelig eller stiltiende samtykker i, at Politiet foreløbig tager dem i sin Varetægt.

Forsåvidt imidlertid den, i hvis Besiddelse Ting af de nævnte Arter befinde sig, protesterer imod. at de beroves ham, eller, efter at have udleveret dem uden Indsigelse, bagefter udtrykkelig kræver dem tilbage, bliver der dermed Spørgsmål om et virkeligt Indgreb i den Privates Rådighedssfære (Beslaglæggelse, Pålæg). Denne må selvfølgelig være bunden til visse Former og Begrænsninger, og herom giver nærværende Kapitel Regler.

Beslutningen om Indgreb af angivne Art må som almindelig Regel tages af Retten (§ 133). Uden Retsbeslutning må Politiet kun beslaglægge, hvor der er periculum in mora, og derhos kun med følgende tre Begrænsninger: 3., Rettens Stadfæstelse skal indhentes inden

24 Timer (§ 133, 1ste Stykke), d. Politiet er ubetinget udelukket fra at beslaglægge et trykt Skrift alene på Grund af dettes Indhold § 133, 2det Stykke).

o. Hvor Politiet har beslaglagt Papirer o. lign., må det indskrænke sig til at tage disse i Forvaring, idet det ubetinget er forbeholdt Retten at foretage det første Gennemsyn af Papirer, såvelsom at

åbne Breve og andre lukkede Dokumenter (§ 139).

Da straffeprocessuelle Indgreb selv« følger aldrig bør gå videre end strengt nødvendigt, foreskrives i § 134, at man efter Omstændighederne bor undlade Beslaglæggelse mod Besidderens Løfte om på Opfordring at forevise, fremlægge eller medbringe Tingen (om Tvangsmidler, hvis Loftet ikke opfyldes, se § 135).

I det foregående er forudsat, at man baade vidste, hvor Tingen var og havde faktisk Adgang til at tage den.

Ofte kan imidlertid Forholdet stille sig således, at man vel veed, hvem der har Rådighed over Tingen, men ikke veed, hvor den er gemt, eller i alt Fald ikke har fri Adgang til det Sted, på hvilket den befinder sig. I så Fald kan der naturligvis være Spørgsmål om Foretagelsen af en Ransagning (herom næste Kapitel). Men enten kan en saadan vise sig frugtesløs, eller man kan finde dens Foretagelse uforholdsmæssig besværlig eller af andre Grunde uheldig. (Tilstedeværelsen af en Syg på det Sted, hvor Ransagningen skulde foregå, den lette Adgang til at førstikke Tingen fra det ene Sted til det andet etc.) For sådanne Tilfælde giver § 13§ Retten — ikke Politiet — Adgang til under samme Tvang som foreskrevet med Hensyn til Vidner at pålægge den Vedkommende at komme frem med Tingen. At sådant Pålæg først er forsøgt, udelukker ikke, at der bagefter kan foretages en Ransagning efter samme Ting.

Endvidere indeholder Kapitlet særlige Forskrifter med Hensyn til Beslaglæggelse af Embedsakter og private, hos offentlige Myndigheder beroende Dokumenter (§ 136), samt med Hensyn til Post- og Telegraafforsendelser (§Z 137 og 140), og endelig Regler om Behandlingen af Ting, der ere tagne i Rettens Bevaring, hvad enten de nu ere komne der på den ene eller den anden Måde (§ 138) samt om sådanne Tings eventuelle Tilbagelevering (§ 141).

Reglerne om Beslaglæggelse af Sigtedes hele Formue, naar denne unddrager sig forfølgning. såvelsom om Beslaglæggelse af en Mistænks Gods til Sikkerhed for Sagsomkostninger eller Erstatningsansvar — altså Foranstaltninger med et helt andet Formål end de her omtalte — findes i Kapitel XVIII.

Med Hensyn til Kapitlets enkelte Paragraffer stal følgende bemærkes:

§ 133.

Naar der her tales om „Beslutning" om Beslaglæggelse, vil dette altså sige en af

Retten truffen Bestemmelse, som optages i Retsbogen (§ 72), som ikke behøver at være ledsaget af Grunde (§ 95. 2det Stykke), og som kan gøres til Genstand for kære i medfør af §346. Naar der ikke er forlangt „Kendelse" (o: en Beslutning med Præmisser), er dette begrundet i, dels at Beslaglæggelse i mange Tilfælde vil være Konsekvensen af en allerede afgiven Kendelse, dels at den i alt Fald gjerne vil forklare sig selv, naar henses til den Situation. hvorunder den er afgiven, hvortil yderligere kommer, at der i § 141 er givet den, der mener at have Ret til at fordre Tingen tilbage, Adgang til, nårsomhelst han vil. at fordre „Kendelse" for et Afslag på begæring om Tilbagelevering.

Ifølge Reglerne i §§ 50—52 vil den Net, hvorom der her bliver Spørgsmål, ordentligvis være Underretten på det Sted, hvor vedkommende Ting besinder sig, jfr. dog herved § 65.

§ 134.

Den her givne Regel vil f. Eks. kunne finde jævnlig Anvendelse på Handelsbøger såvel som på mangfoldige Ting. der tjene Ejerne til dagligt, personligt Brug (Klædningsstykker etc.), og som de derfor efter Omstændighederne dårlig kunne undvære i hele den Tid. Undersøgelsen står på. den her omtalte Sikkerhed må nærmest behandles efter Analogien af Reglerne i §§ 174 og 175.

§ 135.

Den i 1ste Punktum af nærværende Paragraf hjemlede Fritagelse refererer sig kun til sådanne Ting, som den Pågældende er dommen i Besiddelse af i Kraft af et af de særlige Forhold, der begrunde de i § 99 ommeldte

Undtagelser fra Vidnepligten, eller hvis Udlevering vilde udsætte den Pågældende for Tab af borgerlig Agtelse eller Velfærd (§ 190). Der kan eventuelt forlanges Vidne af den Pågældende på, at hans vægring er således begrundet.

De i 3dje Punktum ommeldte Tvangsmidler (jfr. § 113) kunne selvfølgelig anvendes såvel med Hensyn til de i medfør af 1ste Punktum givne Pålæg, som med Hensyn til de i medfør af 2det Punktum givne. En fælles Forudsætning er, at det er givet, at den Pågældende råder over Tingen. Benergter han dette, og kan andet Bevis ikke fores, kan der forlanges hans Ed på, at han taler Sandhed. Det var i det tidligere Forslags tilsvarende Regel (§ 120) bestemt, at Tvangsmidler først skulde kunne anvendes, naar Ransagning havde viist sig

frugtesløs. Man har imidlertid ikke fundet tilstrækkelig Grund til at beholde denne Ve« grænsning. Det kan på Forhånd være givet eller overvejende sandsynligt, at Ransagning vil vise sig frugtesløs, eller det kan efter Omstændighederne være rimeligt, at man f. Eks. ved en ringe Bøde kan overvinde den Pågældendes Modstand.

Det i denne Paragraf omhandlede På- læg må i øvrigt kunne gives ikke blot med Hensyn til bestemte Ting, som kunne individuelt beskrives, men også med Hensyn til de Ting, der overhovedet indenfor en nær» mere Fremtid f. Eks. måtte blive fundne på et bestemt Sted eller pantsatte eller givne i Forvaring af en bestemt Person: men selvfølgelig må det, forinden noget Tvangsmiddel i få Tilfælde kan anvendes, være givet, at sådanne Ting virkelig senere ere fundne af eller pantsatte eller deponerede hos den Pågældende.

§ 136.

Medens det under Hensyn til den Samvirken, der bor sinde Sted mellem alle offentlige Myndigheder overalt, hvor det gælder Varetagelsen af offentlige Interesser, er naturligt, at ikke blot Retten, men også Overanklageren og Politimesteren kan forlange Genpart af Embedsakter, der antages at kunne give Oplysning om en Forbrydelse, og ikke netop have Karakteren af Embedshemmeligheder, stiller det sig anderledes med Hensyn til private Dokumenter, der af en eller anden Grund ere givne i offentlige Myndigheders Varetægt. De pågældende Private bor være garanterede mod, at de dem tilhørende Dokumenter forholdes dem ifølge et rent administrativt Arrangement mellem vedkommende Myndighed og Politiet, og de pågældende Myndigheder på deres Side må dækkes imod Ansvar for uberettiget Tilbageholden og Udlevering af Privates Dokumenter. Forudsætningen for sådanne Dokumenters Udlevering til eventuel Brug under en Straffepoces bor derfor ubetinget være en Kendelse af Retten, og det såmeget mere som den Fare for Forstikkelse, Tilintetgørelse eller lignende, der med Hensyn til Ting i Privates Besiddelse kan retfærdiggøre en foreløbig beslaglæggelse fra Politiets Side. her i langt ringere Grad vil træde frem. Om Rettens Pligt til at underrette vedkommende Private om Dokumenters Tilbageholdelse se § 140.

§ 137.

Dels Hensynet til den betydningsfulde Rolle, som Breve og andre Postforsendelser

eventuelt kunne spille som Bevis- eller Kollusionsmidler i en Straffesag, dels den Omstændighed, at de normalt kun ganske forbigående befinde sig i Postvæsnets Besiddelse, gør det nødvendigt at udsondre dem fra den almindelige Regel i § 136, 2det Stykke, og i Forbindelse med Telegrammer undergive dem visse særlige Regler. Disse kunne imidlertid ikke begrænses til Forsendelser, der direkte fremtræde som bestemte for eller hidrørende fra Sigtede, men må, hvis ikke Adgang til Omgåelse stal ligge lige for Hånden, også omfatte Forsendelser, der udvortes fremtræde som baade hidrørende fra og bestemte for andre end Sigtede, naar der er Grund til at antage, at disse andre, hvad enten det nu sker med eller uden deres Vidende, fungere som Mellemand. Reglerne kunne derhos ikke begrænses til at angå bestemte individualiserede Forsendelser, men Adgang må gives til at sikre sig Forsendelser til og fra bestemte Personer overhovedet. Opgaven må i øvrigt være på den ene Side at sikre Retshåndhævelsens Interesse, på den anden Side at afværge, at der gøres større Indgreb i Post- og Telegramforsendelsens Sikkerhed og Hemmeligholdelse end

strengt nødvendigt. Den første Del af dette Formål søges opnået ved ikke blot at give Retten Adgang til Beslaglæggelse, men også at give Politiet Ret til i påtrængende Tilfælde at foranledige, at Forsendelserne foreløbig tilbageholdes, indtil Rettens afgørelse kan fås. Den sidste Del af Formålet søges opnået ved at kræve Retskendelse som Grundlag for en egentlig Beslaglæggelse (§ 137, 1ste Stykke), ved ubetinget at begrænse den foreløbige Tilbageholdelse, der alene grundes på et Pålæg af Politiet, til et Tidsrum af højst 3 Dage (§ 137. 2det Stykke, en Regel, der ikke fandtes i det tidligere Forslag), ved overhovedet at udelukke de her omhandlede Indgreb, hvor Talen kun er om Politisager (§ 137, 1ste Stykker ved ubetinget at forbeholde Retten Åbningen af lukkede Forsendelser (§ 139) samt ved at foreskrive, at Forsendelser, der vise sig uden Betydning for Sagen, skulle befordres videre, og at der, så snart ske kan uden Skade for Undersøgelsen. stal gives Vedkommende Underretning om, hvad der holdes tilbage (§ 140).

§ 140.

Reglen i 1ste Punktum er affattet med udtrykkeligt Hensyn til, hvad der udleveres til Retten af Post- eller Telegrafvæsnet, men bor efter Omstændighederne analogisk anvendes med Hensyn til andre Papirer af

lignende Art, der beslaglægges under Forhold, som gøre de samme Foranstaltninger ønskelige, således f. Eks. naar Breve beslaglægges hos den. der har fået i Hverv at afsende dem, eller i Adressatens Hjem, inden denne endnu er blevet bekendt med deres Ankomst.